

שילוב היבטים ערכיים בלמידה דוגמה לשיעור משלב ערכים

הערך המוביל: כבוד

ערך זה נבחר כערך מוביל בבית הספר, וההתייחסות אליו משולבת בשיעורים ובפעילויות במגוון נושאים ותחומי דעת.

תחום הדעת בו התקיים השיעור: הכנה לחיים

הכנה לחיים הינו אחד מתחומי הליבה המחייבים בחינוך המיוחד והוא כולל נושאים הקשורים לתפקוד עצמאי ואוטונומי של התלמיד ולהיבטים של איכות חיו, לשם קידום השתלבותו המיטבית בחברה ובקהילה בהווה ובעתיד.

נושא השיעור: התבגרות מכבדת ומכובדת – חיזור

"**התבגרות מכובדת ומכבדת**"-הינו שיעור המועבר על ידי מחנכת הכתה ואחד מאנשי הצוות הטיפולי. השיעור בנוי על פי מודל העבודה בתוכנית ל"ב 21 שנכתבה על ידי פרופסור שונית רייטר. בבסיס התוכנית עומד הרעיון כי אנו חיים בחברה פלורליסטית דמוקרטית ודינאמית הפתוחה לשינויים ולהשפעות. אחד התחומים בהם המסרים יכולים להיות סותרים ומבלבלים הוא תחום המיניות והיחסים בין המינים. לילדים ולבני נוער סקרנות מינית בריאה וטבעית המלווה אותם בהתפתחותם. מטרת התוכנית היא לתת לתלמידים מענה בנושא הנ"ל בהלימה לצרכיהם ובאופן נכון ומיטבי עבורם

עקרון מרכזי בהוראה: התבססות על תכנית הלימודים – "לקראת בגרות"

לקראת בגרות – ל"ב 21 הינה תכנית לימודים המיועדת למתבגרים ולמבוגרים בני גיל 16-21 בחינוך המיוחד, אך עקרונותיה תקפים לכל רצף הגילאים. בבסיס התכנית עומד המושג איכות חיים. התכנית מציגה עקרונות ומודלים להוראת נושאי ההכנה לחיים. תכנית ל"ב 21 מציעה את מעגל ההפנמה כדגם לתהליך הוראה בחינוך לאיכות חיים. על פי דגם זה מתחיל תהליך ההוראה בחוויה פרטית בלתי מובחנת ומסתתית בתובנות או בשינוי התנהגותי שהלומד עשוי להשתמש בהם גם במצבים אחרים.

השיעור המובא להלן בנוי על פי מודל זה.

1. חווייה בלתי מובחנת

פתיחת הנושא- בחירת אירוע רלוונטי ומשמעותי לתלמידי הכתה באמצעות סיטואציה רלוונטית (המחזה/ סרטון/ טקסט כתוב).

הצגת האירוע בטקסט:

חגי אוהב את יעל, הוא מרבה לחשוב עליה ולהסתכל עליה בכל יום. מידי פעם חגי מדבר עם יעל, שואל לשלומה ומתעניין בה. ליום הולדתה האחרון חגי אף קנה לה מתנה וצירף ברכה יפה שכתב לבדו. באחת ההפסקות חגי אזר אומץ וביקש מייעל חברות. יעל, שאיננה מחבבת את חגי באופן מיוחד, סירבה. חגי התאכזב מאוד, אך הוא **מכבד** את החלטתה, מחייך אליה, אומר לה שלום וממשיך להתייחס אליה יפה.

2. דיון- ניתוח המקרה

שחזור האירוע בעל פה על ידי תלמידי הכיתה.

הבנת האירוע מבחינה קוגניטיבית: התבנית הסיפורית + שאלות בע"פ.

מי הן הדמויות שבסיפור?

היכן התרחש הסיפור?

שחזור האירוע בקצרה

מהי הבעיה בסיפור?

כיצד הסתיים הסיפור?

מושגים:

א. אכזבה

ב. אזר אומץ

ג. חיזור

ד. סירוב

ה. אהבה

ו. **כבוד**

הזדהות עם הדמויות ותחושותיהם: סימולציה- משחק תפקידים:

כדי לחזק את החיבור הרגשי אל האירוע, תלמידי הכיתה יקחו חלק בהמחזת האירוע (לפי רצונם) וכך יתחברו לתחושות האישיות של גיבורי האירוע דרך נקודת המבט האישית שלהם.

דיון- למי קרה מקרה דומה?

סובייקטיבי- מה הרגישה הדמות	אובייקטיבי- מה קרה?
כיצד מרגיש חגי?	חגי אוהב את יעל
כיצד מרגיש חגי? כיצד מרגישה יעל?	חגי מדבר עם יעל ומתעניין בה
כיצד מרגיש חגי? כיצד מרגישה יעל?	חגי קנה ליעל מתנה ליום ההולדת וכתב לה ברכה
כיצד מרגיש חגי? כיצד מרגישה יעל?	חגי אוזר אומץ ומציע ליעל חברות
כיצד מרגיש חגי? כיצד מרגישה יעל?	יעל מסרבת להצעה
כיצד מרגיש חגי? כיצד מרגישה יעל?	חגי מכבדת את החלטתה של יעל וממשיך להתייחס אליה יפה

- איזה ערך עולה מהסיפור?
- כיצד הערך בא לידי ביטוי בהתנהגותו של חגי?
- האם חגי היה יכול לבחור להתנהג אחרת? האם אתם חושבים שחגי התנהג באופן הנכון?
- היכן עוד בחיי היום יום הערך בא לידי ביטוי

- דף עבודה

3. שיחה פתוחה

פיתוח דרכי פעולה: העלאת פתרונות אפשריים.

התלמידים יבינו את הקושי שבאירוע ויעלו פתרונות ודרכים בעזרתם ניתן להתגבר על המכשול או קושי. מעלים את כל הפתרונות האפשריים ומתוכם כל תלמיד בוחר את הפתרון היעיל ביותר עבורו.

4. התנסות חוזרת

התמודדות התלמידים (בשיח/כתיבה/המחזה/הסרטה) בביצוע הפתרון של הנושא -

"חיזור - אני אוהב אותך"

5. דיון חוזר

השוואת האירוע הנוכחי לאירוע הקודם ועיבוד מטה- קוגניטיבי של ההשתנות תוך שימוש במושגים שנלמדו.

6. תוצר

יישום, הפנמה ושימוש בחיי היום, יום.

תובנה

- כבוד הדדי, כבוד לזולת.
- "יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך".

אני אוהב אותך!

חגי אוהב את יעל, הוא מרבה לחשוב עליה ולהסתכל עליה בכל יום. מידי פעם חגי מדבר עם יעל, שואל לשלומה ומתעניין בה. ליום הולדתה האחרון חגי אף קנה לה מתנה וצירף ברכה יפה שכתב לבדו. באחת ההפסקות חגי אזר אומץ וביקש מיעל חברות. יעל, שאיננה מחבבת את חגי באופן מיוחד, סירבה. חגי התאכזב מאוד, אך הוא מכבד את החלטתה, מחייך אליה, אומר לה שלום וממשיך להתייחס אליה יפה.

השלם:

הרקע

המקום:

הזמן:

הדמויות:

ההתרחסות

סיום

דף עבודה

1. השלם את הטבלה

כיצד מרגיש חגי?	כיצד מרגישה יעל?
(אם הרגש הוא שלילי-כתוב אותו באדום אם הרגש הוא חיובי- כתוב אותו בכחול)	(אם הרגש הוא שלילי-כתוב אותו באדום אם הרגש הוא חיובי- כתוב אותו בכחול)

2. לפי דעתך, כיצד הרגיש חגי? סמן v ליד התמונות המתאימות

3. כתוב ליד כל אחד מהמשפטים הבאים "נכון" או "לא נכון"

- חגי אוהב את יעל _____
- יעל הסכימה להיות חברה של חגי _____
- חגי הציע ליעל חברות _____
- חגי מאוכזב מתשובתה של יעל _____
- חגי פגע ביעל _____
- חגי מכבד את החלטתה של יעל _____

4. מה דעתך על התנהגותו של חגי?

---

5. יעל סירבה לבקשתו של חגי, חגי מכבד את החלטתה אך בכל זאת הוא מרגיש פגוע ומאוכזב. מה היית ממליץ לחגי לעשות?

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

6. הערך העולה בסיפור הוא ערך ה-

- חברות
- אחריות
- כבוד

7. לפי המילון ההגדרה לערך זה, היא -

---

8. חגי היה יכול לבחור להתנהג גם אחרת בדרך שפחות מכבדת אותו ו/ או את יעל. אם היית במקומו, האם היית נוהג כמוהו? מדוע?

---

9. האם לדעתך חשוב לנהוג בכבוד גם במצבים בהם אנו נפגעים? הסבר מדוע

---

10. "יהיה כבוד חברך חביב עליך כשלך"

כיצד ביטוי זה קשור לשיעור? האם אתה מכיר ביטוי נוסף שקשור לערך "כבוד"? אם כן, כתוב אותו.

עבודה נעימה 😊